

Inventaris van het archief van Roger De Goÿ

1914-1979 (1987) (vnl. 1940-1945)

GERTJAN DESMET

INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN ROGER DE GOÿ
1914 – 1979 (1987) (VNL. 1940 – 1945)

CEGESOMA
INVENTARISSEN

4

Naamsvermelding - Niet Commercieel - Geen Afgeleide Werken
CC BY-NC-ND

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl/>

Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification
CC BY-NC-ND

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/fr/>

ISBN : 978 94 6391 401 7

Algemeen Rijksarchief

D/2023/531/066

Bestelnummer: Publ. 6413

Algemeen Rijksarchief
Ruisbroekstraat 2
1000 Brussel

De volledige lijst van onze publicaties kan u raadplegen op internet
(<http://arch.arch.be>)

Nummer toegang: INV 4

Inventaris van het archief van Roger De Goÿ

1914 – 1979 (1987) (vnl. 1940 – 1945)

door

Gertjan DESMET

Brussel
2023

Wijze van aanvragen

Archiefstukken beschreven in deze inventaris, worden aangevraagd door het opgeven aan de terminal in de leeszaal van het *nummer van de toegang*, vermeld op het titelblad en in de rechterbovenhoek van elke bladzijde

INV 4

en door opgave van het *archieffnummer* dat u aantreft links vóór elke archiefbeschrijving

Beperkingen inzake raadpleging

De stukken zijn vrij raadpleegbaar. De originelen van gedigitaliseerde stukken kunnen niet meer geraadpleegd worden.

Voorwaarden voor de reproductie

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

De gebruiker wordt er uitdrukkelijk op gewezen dat op de foto's beschreven onder nrs. 80-83, in het bijzonder de foto's verdeeld door persagentschappen, nog auteurs- en/of naburige rechten kunnen gelden. Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker om zelf de nodige stappen te ondernemen voor het contacteren van eventuele rechthebbenden en het verkrijgen van hun toestemming.

Voorkeurvorm voor het citeren van het archief

Het verdient aanbeveling om het archief de eerste maal te citeren met zijn volledige naam. Nadien kan worden volstaan met een verkorte referentie.

Volledig: CEGESOMA, *Archief van Roger De Goÿ*, xxxx.

Verkort: CEGESOMA, *De Goÿ*, xxxx.

INHOUDSOPGAVE

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF	7
I. IDENTIFICATIE.....	7
II. GESCHIEDENIS VAN ARCHIEFVORMER EN ARCHIEF	7
A. Archiefvormer.....	7
1. Naam	7
2. Geschiedenis.....	7
B. Archief	10
1. Geschiedenis.....	10
2. Verwerving	10
III. INHOUD EN STRUCTUUR.....	10
A. Inhoud	10
B. Selecties en vernietigingen.....	10
C. Toekomstige aangroei/aanvullingen	10
D. Ordening.....	10
IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK.....	11
A. Voorwaarden voor de raadpleging.....	11
B. Voorwaarden voor de reproductie.....	11
C. Taal en schrift van de documenten.....	11
D. Toegangen	11
V. VERWANT MATERIAAL.....	11
A. Documenten met een verwante inhoud.....	11
B. Bibliografie	12
VI. BESCHRIJVINGSBEHEER	12
INVENTARIS.....	13
I. PRIVÉLEVEN.....	13
II. OPENBAAR LEVEN.....	14
A. Militantisme in de rexistische jeugdbeweging.....	14
B. Opleiding bij de Waffen-SS als vrijwilliger bij het Légion Wallonie	15
1. Stukken van De Goj	15
2. Stukken van medestudenten verzameld door De Goj.....	17
C. Herdenking van het Légion Wallonie	18
III. ICONOGRAFIE	19

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

I. IDENTIFICATIE

<i>Referentie:</i>	BE CEGESOMA, De Goÿ (547-03160)
<i>Naam:</i>	Archief van Roger De Goÿ
<i>Datering:</i>	1914-1979 (1987) (vnl. 1940-1945)
<i>Beschrijvingsniveau:</i>	Bestand
<i>Omvang:</i>	83 nrs. (1 s.m.)
<i>Référence:</i>	BE CEGESOMA, De Goÿ (547-03160)
<i>Nom:</i>	Archives de Roger De Goÿ
<i>Dates:</i>	1914-1979 (1987) (principalement 1940-1945)
<i>Niveau de description:</i>	Fonds
<i>Importance matérielle:</i>	83 nos. (1 m.l.)

II. GESCHIEDENIS VAN ARCHIEFVORMER EN ARCHIEF

A. ARCHIEFVORMER

1. NAAM

De Goÿ, Roger

2. GESCHIEDENIS

Roger De Goÿ werd geboren in Vorst op 22 oktober 1919, als oudste zoon van leraar Albert De Goÿ en kleuteronderwijzeres Anne-Marguerite Carsten. Zijn vader stierf toen Roger negen jaar was. Het overlijden van de kostwinner van het gezin zorgde ervoor dat De Goÿ enkel het lager middelbaar onderwijs kon vervolledigen. Om bij te dragen aan het inkomen van zijn familie werkte hij achtereenvolgens bij de *Grands Magasins du Bon Marché* en als bediende bij de Generale Bank van België (1936-1941).¹ Tijdens de Duitse invasie in mei 1940 vocht De Goÿ als dienstplichtige bij het 1ste Regiment Karabiniers-Wielrijders en werd er bevorderd tot korporaal. Na een kort krijgsgevangenschap werd hij in juni 1940 met de rest van zijn eenheid vrijgelaten.² De Goÿ kon terug aan het werk bij de Generale Bank en bleef er tot augustus 1941.³

Eind 1936-begin 1937 werd De Goÿ actief binnen het rexisme. Aanvankelijk militeerde hij in de *Association de Campement et de Tourisme*, de jongerenorganisatie van Rex geleid door

---

¹ Handgeschreven autobiografie door De Goÿ, 25 april 1948 (ARA2, Penitentiair Antropologische dienst. Morele dossiers (545-315), dossier nr. 108190).

² Afschrift van de verklaring van kapitein Georges Colpaert, 14 juli 1948 (CegeSoma, Roger De Goÿ (547-03160), nr. 12).

³ Verklaring van Roger De Goÿ, 24 oktober 1945 (ARA2, Krijgshof Brussel. Dossiers van de arresten (545-623), dossier 428/46/B).

graaf Xavier de Henricourt de Grünne. De Goÿ klom snel op in de rangen van de rexistische jeugdbeweging. Hij werd secretaris van Maurice ‘John’ Hagemans (een oud-collega bij de Generale Bank), leidde de boekhoudkundige dienst van het provoostschap (‘*Prévôté*’) vanaf februari 1941 en werd uiteindelijk federaal leider van de jongensafdeling van de rexistische jeugdbeweging, de *Serments de la Jeunesse Rexiste Masculine* (vanaf begin november 1941). Begin maart 1942 werd De Goÿ adjunct van Hagemans, die sinds oktober 1941 provoost was geworden van de eengemaakte *Jeunesse Rexiste*.⁴

De Goÿ meldde zich op 10 maart 1942 (gelijktijdig met Hagemans⁵) aan bij het *Légion Wallonie*, volgens zijn naoorlogse verklaring uit anticomunistische overtuiging, en engageerde zich daarmee in de gewapende collaboratie. In het zgn. *Regenwurlager* nabij Meseritz kreeg De Goÿ een basisopleiding. In mei 1942 vertrok hij, als ordonnans van Hagemans, met het *Légion* naar het Oostfront waar hij onder meer vocht in Izjoem en nabij Majkop. Gerepatrieerd wegens ziekte in augustus 1942, leidde hij in België het kamp van de *Jeunesse Rexiste* te Bomal (eind 1942-begin 1943). In januari 1943 keerde De Goÿ terug naar Meseritz waar het *Légion Wallonie* gereorganiseerd werd. Na de inlijving van de formatie in de *Waffen-SS* kreeg De Goÿ orders om een opleiding aan de *SS-Junkerschule* te Bad Tölz te volgen. In maart 1944 beëindigde hij de 12de *Kriegs-Junker-Lehrgang* als *SS-Standartenoberjunker*. Na een kort verlof in België werd De Goÿ naar de *SS Panzer-Grenadier-Schule* te Kienschlag-Neweklau gestuurd als instructeur voor officieren van het *Légion*. Hij vervoegde de troepen in september 1944 in Breslau en trok mee terug tot in Hannover. In december 1944, tijdens het von Rundstedt-offensief, begeleidde De Goÿ Henri Derriks als ordonnansofficier, onder meer om in contact te treden met Léon Degrelle. Zijn eenheid bleef echter in reserve en nam niet deel aan de gevechten. De Goÿ werd midden januari 1945 naar Hannover geroepen en met het *Légion* ingezet tegen de Sovjets rond Stargard. De Goÿ beëindigde de oorlog als *SS-Obersturmführer* in de *Kampfgruppe Derriks*. Hij werd op 3 mei 1945 door Amerikaanse troepen krijgsgevangen genomen.⁶

Roger De Goÿ werd onder aanhouding geplaatst en overgebracht naar het interneringscentrum ‘Klein Kasteeltje’ in Brussel in afwachting van zijn proces. Op 31 januari 1946 werd hij door de krijgsraad te Brussel ter dood veroordeeld wegens militaire collaboratie (art. 113 en 117 SWB). De straf werd in beroep en in cassatie bevestigd: De Goÿ zou in Elsene voor het vuurpeloton moeten komen.⁷ Hij werd begin februari 1946 overgebracht naar de gevangenis van Sint-Gillis.

De Goÿ werd evenwel niet terechtgesteld. Zijn straf werd in maart 1948 omgezet naar levenslang en twee jaar later opnieuw verminderd naar vijftien jaar buitengewone hechtenis.⁸

---

⁴ Proces-verbaal van ondervraging van Roger De Goÿ, 5 december 1945 (ARA2, Krijgshof Brussel. Dossiers van de arresten (545-623), dossier 428/46/B) en DE BRUYNE E., *Le corps des officiers belges de la Légion Wallonie, de la brigade d’assaut & de la Division Wallonie*, La Roche-en-Ardenne, 2022, p. 219.

⁵ Verklaring van Georgius Jacobs, 31 oktober 1945 (ARA2, Krijgshof Brussel. Dossiers van de arresten (545-623), dossier 428/46/B).

⁶ Verklaring van Roger De Goÿ, 24 oktober 1945 (ARA2, Krijgshof Brussel. Dossiers van de arresten (545-623), dossier 428/46/B) en DE BRUYNE E., *Le corps des officiers belges de la Légion Wallonie, de la brigade d’assaut & de la Division Wallonie*, La Roche-en-Ardenne, 2022, p. 122.

⁷ Arrest van het Krijgshof te Brussel van 17 mei 1946 en arrest van het Hof van Cassatie van 1 juli 1946 (Zie de afschriften in ARA2, Krijgshof Brussel. Dossiers van de arresten (545-623), dossier 428/46/B).

⁸ Koninklijk besluit nr. 5223 van 20 maart 1948 en koninklijk besluit nr. 351 van 20 februari 1950. Ook De Goÿs detentie als krijgsgevangene werd bij zijn celstraf in mindering gebracht; hij genoot eveneens van de collectieve genademaatregel van 19 juli 1951. Ingekomen brief van eerste substituut Fremault van het krijgsauditoraat

In maart 1950 werd hij overgeplaatst naar de gevangenis van Merksplas, waar hij onder het mildere gemeenschapsregime viel.⁹ Roger De Goÿ kwam op 8 september 1950 voorwaardelijk en op 17 juli 1962 definitief vrij.¹⁰ In januari 1968 verkreeg hij eerherstel.¹¹

Tijdens zijn opsluiting in Sint-Gillis werkte De Goÿ als secretaris van de afdeling Radio en de Sociale Dienst, en hij vertoonde interesse in een carrière als reclametekenaar. Bij zijn voorwaardelijke vrijlating kon De Goÿ aan de slag als bediende bij de *Établissements l'Ancre*, een fabriek van condimenten uit Brussel.¹² Hij werkte de rest van zijn leven als bediende. De Goÿ trad op 22 maart 1944 in het huwelijk met Marie-José Germanès (1924-2022) die hij in 1941 had leren kennen in de rexistische jeugdbeweging.¹³ Germanès was afkomstig uit een vurig rexistische familie en werd na de oorlog – net als haar zussen en moeder – eveneens veroordeeld.¹⁴ Het koppel kreeg zeven kinderen.

Roger De Goÿ en Marie-José Germanès bleven hun leven lang contact houden met Oostfronters.¹⁵ De Goÿ zelf zou lid geweest zijn van het Sint-Maartensfonds en *Les Bourguignons* (verenigingen van resp. Vlaamse en Waalse oud-oostfrontstrijders), alsook van *Stahlhelm*, een groepering van Belgische voormalige SS-officieren.¹⁶ Hij schreef sporadisch bijdragen voor een Franstalige rubriek in *Berkenkruis*, blad van het Sint-Maartensfonds.¹⁷ De Goÿ zelf interesseerde zich voor de geschiedenis en vooral de herinnering aan (en apologie van) het *Légion Wallonie*. Begin jaren 1970 correspondeerde hij daarover bijvoorbeeld met het pas opgerichte Navorsings- en Studiecentrum voor de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog.¹⁸

Roger De Goÿ overleed te Brussel op 27 juni 1979. Oud-medestrijder en boegbeeld van de Franstalige Oostfronters Franz Hellebaut hield de grafrede. De Goÿs doodskist werd bedekt met de Bourgondische vlag.¹⁹

Brussel, 19 juli 1967 (ARA2, Auditoraat-generaal. Strafvuiteringsdossiers (incivism). Krijgshof Brussel (545-610), dossier 290 BF 46).

⁹ *Rapport sur Requête ou Propositions concernant des détenus*. Inlichtingenbulletin, 1950 (ARA2, Penitentiair Antropologische dienst. Morele dossiers (545-315), dossier nr. 108190).

¹⁰ Ministerieel besluit nr. 129033 van 30 augustus 1950.

¹¹ Arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 4 januari 1968.

¹² Verklaring van Paul Schwennicke, directeur van *Établissements l'Ancre*, 6 april 1950 (ARA2, Penitentiair Antropologische dienst. Morele dossiers (545-315), dossier nr. 108190).

¹³ Verklaring van Marie-José Germanès, 31 oktober 1945 (ARA2, Krijgshof Brussel. Dossiers van de arresten (545-623), dossier 428/46/B).

¹⁴ Germanès werd, als lid van de *Jeunesse Rexiste*, *Jeunesse Légionnaire* en werknemer bij de “generale staf” (*État major*) van Rex, op 23 december 1946 veroordeeld wegens politieke collaboratie (art. 118bis SWB) tot een jaar cel en vijf jaar politietoezicht. (ARA2, Krijgsraad Brussel. Minuten van de vonnissen. (545-576)).

¹⁵ E-mail van Christian De Goÿ aan de auteur, 28 september 2022.

¹⁶ Nota inzake Roger De Goÿ, 22 november 1972 (ARA2, Auditoraat-generaal. Strafvuiteringsdossiers (incivism). Krijgshof Brussel (545-610), dossier 290 BF 46). Volgens deze nota zou De Goÿ ook “in persoonlijk contact” staan met Léon Degrelle, “die hij verschillende keer in Spanje heeft ontmoet”.

¹⁷ Zie bijvoorbeeld het artikel “*Les vacances sont terminées*” en de recensies geschreven onder pseudoniemen ‘Erdégé’ en ‘R.D.G.’ in *Berkenkruis*, XXIV, nr. 9 (september 1978).

¹⁸ Minuut van uitgaande brief van directeur Jean Vanwelkenhuyzen aan auditeur-generaal John Gilissen, 14 november 1973 (CegeSoma, Archief van het CegeSoma (547-2693), briefwisseling met het auditoraat-generaal, dozen 1-2). De Goÿ verwoordde het zelf zo: “*Depuis des années, je me suis efforcé de documenter l'un et l'autre sur les faits dont j'avais connaissance.*” Brief van Roger De Goÿ aan de hoofdgriffier van het Krijgshof te Brussel, 9 augustus 1978 (ARA2, Auditoraat-generaal. Strafvuiteringsdossiers (incivism). Krijgshof Brussel (545-610), dossier 290 BF 46).

¹⁹ S.n., “*In memoriam Roger De Goy: 27 juin 1979. Son honneur s'appelait fidélité*”, in: *Le Téméraire. Périodique de l'Asbl “Les Bourguignons”*, nr. 6 (1979), p. 1-2.

B. ARCHIEF

1. GESCHIEDENIS

Voor zover kon worden nagegaan zijn de archieven steeds in het bezit geweest van de familie De Goÿ-Germanès.

2. VERWERVING

De in deze inventaris beschreven stukken werden in maart 2022 (nrs. 1-11, 16-83) en januari 2023 (nrs. 12-15) geschonken door Christian De Goÿ, zoon van de archiefvormer. Deze aanwinsten werden ingeschreven onder acquisitienummers 2022-07 en 2023-02.

III. INHOUD EN STRUCTUUR

A. INHOUD

Het archief bevat hoofdzakelijk stukken die verband houden met de opleiding van De Goÿ als legionair en later SS-officier: de lesnota's, didactisch materiaal, handboeken en documentatie (van De Goÿ zelf, alsook van een aantal medesoldaten) geven een goed beeld van de aard en inhoud van de militaire opleiding van de SS in 1943-1944. Daarnaast noteren we een aantal documenten van persoonlijke aard (waaronder 'egodocumenten' zoals een dagboek, mémoires en autobiografische aantekeningen) en vermoedelijk onuitgegeven geschriften uit de naoorlogse periode over de militaire geschiedenis van het *Légion Wallonie*. De meer dan 400 foto's zijn vooral afkomstig van persagentschappen en handelen in hoofdzaak over het Oostfront of het nazisme in het algemeen; een relatief beperkt aantal heeft betrekking op de rexistische jeugdbeweging(en) en figuren zoals 'John' Hagemans.

B. SELECTIES EN Vernietigingen

Naar aanleiding van de ontsluiting van dit bestand werd geen bijkomende selectie of vernietiging uitgevoerd.

C. TOEKOMSTIGE AANGROEI/AANVULLINGEN

Er worden in principe geen verdere aanvullingen verwacht.

D. ORDENING

Het archief kende grotendeels geen waarneembare ordening en werd bijgevolg opnieuw geklasseerd. Een uitzondering zijn de door de archiefvormer wellicht in de jaren 1950-1970 samengestelde mappen met min of meer thematische inslag (zie nrs. 11-12, 16-19 en 23). Ze bevatten zowel archief van De Goÿ als stukken van 'John' Hagemans, Marie-José Germanès en mogelijk zelfs van organen van de rexistische jeugdbeweging.

Het archiefschema is gebaseerd op het model voor een persoonsarchief, uit het standaardwerk van Herman Coppens.²⁰ Een duidelijk onderscheid is gemaakt tussen stukken gevormd door De Goÿ (nrs. 1-19, 25-52, 71-83) en stukken door hem verzameld maar (grotendeels) gevormd door derden (nrs. 20-24, 53-70).

---

²⁰ COPPENS H., *De ontsluiting van archieven. Richtlijnen en aanbevelingen voor de ordening en beschrijving van archieven in het Rijksarchief*, Brussel, Algemeen Rijksarchief, 1997, p. 457.

IV. RAADPLEGING EN GEBRUIK

A. VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De stukken zijn vrij raadpleegbaar. De originelen van gedigitaliseerde stukken kunnen niet meer geraadpleegd worden.

B. VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.²¹

De gebruiker wordt er uitdrukkelijk op gewezen dat op de foto's beschreven onder nrs. 80-83, in het bijzonder de foto's verdeeld door persagentschappen, nog auteurs- en/of naburige rechten kunnen gelden. Het is de verantwoordelijkheid van de gebruiker om zelf de nodige stappen te ondernemen voor het contacteren van eventuele rechthebbenden en het verkrijgen van hun toestemming.

C. TAAL EN SCHRIFT VAN DE DOCUMENTEN

De stukken zijn opgesteld in het Frans en het Duits.

D. TOEGANGEN

Deze inventaris vervangt de plaatsingslijsten opgemaakt naar aanleiding van de schenkingen.²²

V. VERWANT MATERIAAL

A. DOCUMENTEN MET EEN VERWANTE INHOUD

De archieven van de militaire rechtscolleges – bevoegd voor de vervolging en berechting van de collaboratie – bevatten de gerechtelijke dossiers aangelegd tegen Oostfronters.²³ Daarnaast bevatten heel wat andere publiekrechtelijke archieven, zoals die van de gevangenen en interneringscentra, gegevens (vaak in de vorm van individuele dossiers) over van collaboratie verdachte en/of veroordeelde personen. De archiefgids *Was Opa een Nazi?* schetst een beknopt overzicht van het bestaande bronnenmateriaal.²⁴

Het CegeSoma bewaart een aparte collectie betreffende het rexisme, opgebouwd in de periode ca. 1972-1991. Ze bestaat voornamelijk uit losse archiefstukken bijeengebracht door het auditoraat-generaal bij het Militair Gerechtshof. Hoewel het dus niet om het archief van de

---

²¹ Ministerieel besluit van 25 mei 2018 tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2005 tot vaststelling van de tarieven voor prestaties geleverd door het Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën. (B.S. 5 juni 2018).

²² DESMET G., *Plaatsingslijst van het archief van Roger De Goÿ*, 2022 en DESMET G., *Plaatsingslijst van het archief van Roger De Goÿ. Schenking 2023*, 2023.

²³ Voor een beknopt (zij het intussen deels verouderd) overzicht, zie DROSSENS P., MARTENS C. en PICRON D., *Archiefgids van het militair gerecht*, Brussel, Algemeen Rijksarchief, 2015.

²⁴ AERTS K., DROSSENS P., LAGROU P., LUYTEN D. en WILLEMS B., *Was opa een nazi? Speuren naar het oorlogsverleden*, Tielt, Lannoo, 2017. Verschenen in Franse vertaling als AERTS K., DROSSENS P., LAGROU P., LUYTEN D. en WILLEMS B., *Papy était-il un nazi?: sur les traces d'un passé de guerre*, Brussel, Éditions Racine, 2017.

partij Rex zelf gaat, kan deze verzameling niettemin relevant zijn.²⁵ Een gelijkaardige verzameling betreft specifiek leden van het *Légion Wallonie* en bevat stukken (vnl. fotokopies) vermoedelijk overgemaakt door voormalige legionairs.²⁶

Wat privaatrechtelijke archieven betreft, zijn in het bijzonder de collecties van het ADVN-Archief voor nationale bewegingen het vermelden waard.²⁷ Deze instelling bewaart onder meer persoonsarchieven van enkele Vlaamse Oostfronters alsook van verenigingen zoals het Sint-Maartensfonds.

B. BIBLIOGRAFIE

DE BRUYNE E., *Le corps des officiers belges de la Légion Wallonie, de la brigade d'assaut & de la Division Wallonie*, La Roche-en-Ardenne, 2022.

DE BRUYNE E., BALACE F., *Encyclopédie de l'occupation, de la collaboration et de l'Ordre Nouveau en Belgique francophone (1940-1945)*, La Roche-en-Ardenne, 2016.

PLISNIER F., *Te wapen voor Hitler. Gewapende collaboratie in Franstalig België. 1940-1944*, Antwerpen, 2008.

VI. BESCHRIJVINGSBEHEER

De definitieve verpakking, ordening en beschrijving alsook de redactie van de algemene beschrijving van het archief is uitgevoerd door Gertjan Desmet in februari-maart 2023.

Deze inventaris is conform de ISAD(G)-beschrijvingsstandaard.

---

²⁵ Het gaat om de “Verzameling Rex” (547-3109 AA166). Er bestaat een (verouderde want onvolledige) toegang: MASSON H., *Archives Rex et mouvements wallons de collaboration*, Bruxelles, Archives générales du Royaume – Centre de Recherches et d'Études Historiques de la Seconde Guerre Mondiale, Inventaires nr. 9, 1981.

²⁶ Zie het bestand vroeger beschreven als “Documenten betr. de Légion Wallonie/Sturmbrigade Wallonien: naoorlogse getuigenverslagen, processtukken repressie en enkele Duitse documenten” (547-1053 AA1195).

²⁷ <https://advn.be/> (laatst geraadpleegd op 22 maart 2023).

INVENTARIS

I. PRIVÉLEVEN

- 1-4. Aantekeningen gemaakt tijdens de opleiding als dienstplichtige in het Belgisch leger.
[1938-1939]. 3 katernen en 1 stuk
1. Onderdelen ‘oriëntatie’ en ‘gifgas’.
1938-1939. 1 katern
  2. Onderdelen ‘schieten’ en ‘dienst te velde’.
[1938-1939]. 1 katern
  3. Onderdeel ‘wapentheorie’.
[1938-1939]. 1 katern
  4. Onderdeel ‘springstoffen’.
[1938-1939]. 1 stuk
5. s.n., *Verzameling van Zangen ten gebruike van het Leger. Uitgave toegestaan door het Ministerie van Oorlog.*
[1914-1920?]. 1 deel
Uitgave: Brussel, Gebroeders Schott Uitgevers, [1914-1920?].
6. Los aangetroffen autobiografische, literaire en lectuuraantekeningen.
[1936-1950?]. 1 omslag
- 7-8. Autobiografische, literaire en lectuuraantekeningen gebundeld in schriften.
[1942-1950?]. 1 deel en 1 katern
7. [1942-1945?]. 1 deel
  8. [1945-1950?]. 1 katern
Wellicht gaat het om aantekeningen genomen in gevangenschap.
- 9-10. Manuscripten van (fragmenten van) mémoires. 2 katernen
9. Vnl. betreffende zijn jeugd, opvoeding en engagement bij de *Association de Campement et de Tourisme.*
[1942-1945?].
  10. Vnl. betreffende zijn politiek en militair engagement.
[1942-1945?].
11. Dagboek voor de periode ca. 24 december 1944 – 21 januari 1945, in de vorm van aantekeningen op losse bladen.
[1944-1945]. 1 omslag
Bevond zich in een map met opschrift “L[égion] W[allonie] 44-45”.
De aantekeningen zijn gericht aan zijn echtgenote.
12. Stukken voornamelijk betreffende de militaire carrière van De Goÿ in het *Légion Wallonie*, het verloop van zijn proces en genadeverzoek, alsook de activiteiten van Marie-José Germanès.
1944-1978. 1 omslag
Bevond zich in een map met opschrift “J[eunesse] L[égionnaire] 44-45 – Allemagne”.

- 13-15. Poesiealbums met boodschappen en illustraties door medegegetineerden in de gevangenis van Sint-Gillis.
1946-1950. 3 delen
13. 1946-1947.
14. 1947-1948.
15. 1949-1950.
16. Manuscript van het essay *Jeunesse*.
[1946?]. 1 stuk
Bevond zich in een map met opschrift "*Jeunesse – après guerre*".
17. Documentatie inzake de rexistische jeugdbeweging en het *Légion Wallonie*, mogelijk verzameld door De Goÿ in het kader van een autobiografie.
[1941-1962?]. 1 omslag
Bevond zich in een map met opschrift "*Roger De Goy – bio*".

II. OPENBAAR LEVEN

A. MILITANTISME IN DE REXISTISCHE JEUGDBEWEGING

- 18-19. Stukken vermoedelijk in verband met De Goÿs functie als leider van de *Serments de la Jeunesse Rexiste*, vnl. betreffende het ontwerp en de vervaardiging van vlaggen, vaandels en uniformen.
[1940-1942]. 2 omslagen
18. 1940-1941.
Bevond zich in een map met opschrift "*J[eunesse] R[existe] – 40-41*".
19. [1941-1942].
Bevond zich in een map met opschrift "*J[eunesse] R[existe] – J[eunesse] N[ational] S[ocialiste] 41-42*".
- 20-24. Stukken gevormd door Maurice 'John' Hagemans, verzameld door De Goÿ vermoedelijk in zijn hoedanigheid van secretaris en adjunct van Hagemans.
[jaren 1930-1942] [jaren 1970?]. 1 pak, 1 omslag, 1 stuk en 1 katern
Bevat ook een aantal naoorlogse stukken over Hagemans, bijeengebracht door De Goÿ.
20. Aantekening betreffende het onderhouden van een fiets.
[jaren 1930-1942]. 1 stuk
21. Dagboek voor de periode ca. 8 mei – 25 augustus 1940, in de vorm van aantekeningen op losse bladen.
1940. 1 pak
Bevat een handgeschreven inleiding en losse archiefstukken van Hagemans.
22. Aantekeningen over het karakter van leden van de *Jeunesse National Socialiste*, 1ste en 2de groep.
[1941-1942?]. 1 katern
Het lijkt te gaan om een modeldocument: voor slechts één persoon zijn effectief aantekeningen genomen.
23. Aantekeningen en diverse losse stukken, alsook documentatie.
1942 [jaren 1970?]. 1 omslag
Bevond zich in een map met opschrift "*J[eunesse] R[existe] / L[égion] W[allonie]*".
24. Door Rex uitgegeven scheurkalender voor het jaar 1942.
[1941]. 1 stuk

B. OPLEIDING BIJ DE WAFFEN-SS ALS VRIJWILLIGER BIJ HET LÉGION WALLONIE

1. STUKKEN VAN DE GOÿ

25. Aantekeningen bij het vak 'theorie' alsook in verband met het leiden van de soldaten onder zijn bevel.
[1943]. 1 deel
26. Didactisch materiaal (met aantekeningen) betreffende tactische oefeningen gehouden aan de *SS-Junkerschule* te Bad Tölz.
1943-1944. 1 omslag
27. Overzichten van de dagindeling per lesweek van de 12de *Kriegs-Junker-Lehrgang* aan de *SS Panzer-Grenadier-Schule* te Kienschlag-Neweklau.
1944. 1 omslag
28. Curriculum van de 12de *Kriegs-Junker-Lehrgang* gehouden aan de *SS Panzer-Grenadier-Schule* te Kienschlag-Neweklau.
1944. 1 stuk
29. Didactisch materiaal (met aantekeningen) betreffende tactische oefeningen gehouden aan de *SS Panzer-Grenadier-Schule* te Kienschlag-Neweklau.
1944. 1 omslag
Bevat een aantal stukken gevormd door Serge Krotoff (1911-1944), Frans Waffen-SS vrijwilliger ingedeeld bij het 13de *Junkerschaft*.
- 30-34. Aantekeningen gemaakt bij hoorcolleges en oefeningen.
[1944]. 1 deel, 1 ordner, 1 omslag en 2 katernen
30. Verschillende onderdelen van de opleiding aan de *SS-Junkerschule* te Bad Tölz.
1944. 1 ordner
31. Onderdeel 'tactiek'.
[1944?]. 1 katern
32. Onderdeel 'M[*aschinen*] G[*ewehr*] 42'.
[1944?]. 1 deel
33. Onderdeel 'wapentheorie'.
[1944?]. 1 omslag
Bevat ook lesmateriaal. Het lijkt te gaan om gebundelde nota's, gemaakt door verschillende leerlingen van het 16de *Junkerschaft* aan de *SS Panzer-Grenadier-Schule* te Kienschlag-Neweklau.
34. Onderdeel 'wereldbeschouwing'.
[1944?]. 1 katern
- 35-39. Handboeken.
[1936-1942]. 3 delen en 2 katernen
Doorgaans geannoteerd.
35. s.n., *Ausbildungsvorschrift für die Nachrichtentruppe (A.V.N.). Heft 3a. Feldkabelbau*.
1936. 1 katern
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1936.
36. s.n., *Truppenführung (T.F.). 1. Teil. (Abschnitt I-XIII)*.
1936. 1 deel
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1936.

37. s.n., *Der schwere Granatwerfer 34 (8 cm)*.
1941. 1 deel
Uitgave: Berlin, Zentraldruckerei, 1941.
38. s.n., *Ausbildungsvorschrift für die Infanterie (A.B.I.). Heft 2a. Die Schützenkompanie*.
1941. 1 deel
Uitgave: Berlin, Verlag "Offene Worte", 1941.
39. Heinz Denckler, *Die Gasmasken 30. Beschreibung, Handhabung und Behandlung*.
[1942]. 1 katern
Uitgave: Berlin, Heinz Denckler-Verlag, [1942].
40. Aantekeningen en didactisch materiaal inzake het onderdeel 'wereldbeschouwing', wellicht samengebracht door De Goÿ.
1944. 1 omslag
41. Overzichten van de dagindeling, orders en andere stukken inzake de planning van tactische oefeningen van de 28ste SS *Freiw. Sturmbrigade "Wallonien"* gehouden te Breslau.
1944. 1 omslag
42. *Tactique. Théories données au 1er cours spécial pour candidats officiers wallons et français. Mai-septembre 1944, syllabus*.
1944. 1 omslag
Het gaat mogelijk om een syllabus samengesteld door De Goÿ.
43. s.n., Willy Franzke, *Bestimmungen für den inneren Dienst der Kompanie. Einwichtiges Handbuch für jede Kompanie, Batterie usw., das gleichzeitig sämtliche Kompaniebefehle enthält*.
1939. 1 katern
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1939.
44. s.n., *Stadt-Durchfahrten in Belgien und angrenzenden Gebieten*.
1939. 1 deel
Uitgave: Berlin, Generalstab des Heeres, Abt. F. Kriegskarten und Vermessungswesen, 1939.
45. s.n., *SS-Liederbuch*.
[1939-1944?]. 1 deel
Uitgave: München, Zentralverlag der NSDAP, [1939-1944?].
46. Bijlagen bij de brochure *Kartenlesen* van Hans-Joachim von Loeschebrand.
[1940-1944?]. 2 katernen
47. s.n., *Kampf dem Bolschewismus. 28 Fragen und Antworten über den Bolschewismus*.
[1941?]. 1 katern
Uitgave: s.l., Der Reichsführer SS, SS-Hauptamt, [1941?].
48. Ernst-Adolf Busold, *Kompanie-Ausbildung im Feldheer*.
1942. 1 deel
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1942.
49. s.n., *Ausbildungsvorschrift für die Pioniere. (A.B.Pi). Entwurf. Teil 5b. Schwerer Behelfsbrückenbau. Einfache Bauarten*.
1943. 1 deel
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1943.

50. Schwatlo Gesterding, *Offizierthemen. Ein Handbuch für den Offizierunterricht.* 1943. 1 deel
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1943.
51. s.n., *Kleiner Sprachführer für SS-Freiwillige. Deutsch – Französisch.* 1943. 1 katern
Uitgave: s.l., Dienststelle Feldpostnr. 48524, 1943.
52. *Junkerschaftsmappe der SS Panzer-Grenadier-Schule Lehrgruppe II*, losbladig naslagwerk bedoeld voor de infanterist. [1944]. 1 omslag
- 2. STUKKEN VAN MEDESTUDENTEN VERZAMELD DOOR DE GOÿ**
- 53-55. Aantekeningen en documentatie van Marc Willem. 1937, 1944 [1945-jaren 1970?]. 2 omslagen en 1 deel
Marc Willem (1919-1944) was soldaat bij het *Légion Wallonie*. Hij had aan de *SS-Junkerschule* te Bad Tölz de 11de *Kriegs-Junker-Lehrgang* gevolgd.
- 53-54. Aantekeningen genomen bij hoorcolleges en oefeningen. [1944]. 2 omslagen
53. Onderdeel ‘wereldbeschouwing’. [1944] [1945-jaren 1970?].
Bevat eveneens calques en getekende kaarten betreffende de slagen waarbij het *Légion Wallonie* werd ingezet, alsook een foto en enkele andere stukken vermoedelijk na de oorlog verzameld door De Goÿ en in de map geïntegreerd.
54. Onderdeel ‘landmacht’ (*Heerwesen*). 1944.
55. s.n., *Schießvorschrift für Gewehr (Karabiner), leichtes Maschinengewehr, Pistole usw. (Schv. f. Gew.)*. 1937. 1 deel
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1937.
- 56-64. Aantekeningen van een of verschillende niet nader geïdentificeerde medesoldaten, genomen bij hoorcolleges en oefeningen. [1943-1944?]. 7 delen, 1 omslag en 1 katern
Het is mogelijk dat sommige van onderstaande stukken weldegelijk toebehoorden aan Roger De Goÿ. Hij lijkt echter de gewoonte gehad te hebben zijn notitieboekjes te naamtekenen, wat hier niet het geval is.
56. Onderdeel ‘wereldbeschouwing’. [1943-1944?]. 1 deel
57. Onderdeel ‘wapentheorie’. [1943-1944?]. 1 deel
58. Onderdeel ‘landmacht’ (*Heerwesen*). [1944?]. 1 omslag
Mogelijk betreft het stukken van Serge Krotoff (1911-1944), Frans Waffen-SS vrijwilliger.
59. Onderdeel ‘tactiek’. [1944?]. 1 deel
60. Onderdeel ‘tactiek 1’. [1944?]. 1 deel
61. Onderdeel ‘infanterie te velde’. [1944?]. 1 deel

62. Aantekeningen, wellicht genomen bij een oefening.
[1944?]. 1 katern
63. Aantekeningen inzake basissetiquette en organisatie van de landmacht.
[1944?]. 1 deel
64. Aantekeningen genomen in het kader van de theoretische onderdelen,
alsook inzake het dagelijkse beheer van de manschappen.
[1944?]. 1 deel
- 65-70. Handboeken van een niet nader geïdentificeerde medesoldaat.
1941-1943. 3 delen en 3 katernen
Gelet op de met de hand aangebracht nummering gaat het wellicht om stukken van eenzelfde
persoon.
65. s.n., *Beschreibung, Handhabung und Bedienung des M.G. 34 als
leichtes M.G., schweres M.G. und in der Flugabwehr mit Anhang von
A. Butz, Oberstleutnant.*
1941. 1 deel
Uitgave: Berlin, K. Eisenschmidt, 1941.
66. s.n., *Merkblatt über den Karabiner 98k – Zf. 41.*
1941. 1 katern
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1941.
67. s.n., *Schulschießübungen für das Schießen mit dem leichten
Maschinengewehr.*
1941. 1 katern
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1941.
68. s.n., *Pionierdienst aller Waffen (W. Pi. D.). Ergänzungsheft.*
1941. 1 deel
Uitgave: Berlin, E.S. Mittler & Sohn, 1941.
69. s.n., *Taschenbuch für den Winterkrieg.*
1942. 1 deel
Uitgave: s.l., s.n., 1942.
70. s.n., *Das M.G. 42. Teil I. Hauptteile der Waffe und ihre Aufgaben.
Erläuterung zur Glasbildreihe 142a.*
[1943]. 1 katern
Uitgave: s.l., s.n., [1943].

C. HERDENKING VAN HET LÉGION WALLONIE

71. Stukken betreffende de redactie en uitgave van een studie door Franz Hellebaut
over de militaire geschiedenis van het *Légion Wallonie*.
[1944] [1970?]. 1 omslag
Bevat de lege omslag van een map aantekeningen die toebehoorde aan Serge Krotoff (1911-1944),
Frans Waffen-SS vrijwilliger.
72. Manuscripten en typescripten van studies inzake de campagnes van het *Légion
Wallonie*.
[1945-jaren 1970]. 1 pak
Bevat ook getekende kaarten en calques.
73. Fotokopie van het typescript van *La Légion Belge "Wallonie"*, mémoires door
Jules Mathieu op basis van zijn velddagboeken.
1953. 1 omslag

74. Typescript van de mémoires van aalmoezenier Louis Fierens, alsook documentatie en aantekeningen betreffende andere legionairs. [1962-1971?]. 1 omslag
75. Afschrift van een typescript van de studie *Bataille de Poméranie* door Franz Hellebaut. 1968. 1 stuk
76. Fotokopie van het typescript van het artikel *La bataille du Dniepr* door Franz Hellebaut. 1977. 1 stuk
Mogelijk gaat het om het derde exemplaar van een beperkte reeks.
77. Ingekomen brief van Franz Hellebaut, met in bijlage een exemplaar van de brochure *Europäisches Junker-Treffen. Tölz 9./10. Oktober 1976. Bekenntnisse zu Tölz und Europa*. 1978. 1 omslag
78. Fotokopie van *Soldatesque*, bundel met proza en poëzie door Léon Colas. [1979?]. 1 stuk
79. Documentatie met betrekking tot het *Légion Wallonie* en diverse militaire aspecten van Tweede Wereldoorlog. 1945-1974. 1 omslag

III. ICONOGRAFIE

- 80-83. Foto's met betrekking tot de rexistische jeugdbewegingen, het *Légion Wallonie*, de oorlog aan het Oostfront alsook het fascisme, nazisme en de Tweede Wereldoorlog in het algemeen. 1934-1946 (1987). 4 omslagen
Het gaat grotendeels om foto's aangeleverd door professionele fotografen en persagentschappen (vnl. SADO). Wellicht zijn dit stukken verzameld door De Goÿ in zijn hoedanigheid van rexistisch jeugdleider en soldaat bij het *Légion Wallonie*.
Van een aantal foto's zijn eveneens exemplaren, met bijschriften, aan te treffen in de reeks foto's gevormd en/of overgemaakt door Louis Fierens (zie de referentie CA 465/6/4 in de verzameling foto's afkomstig van particulieren, bewaard door CegeSoma).
80. Vnl. inzake Maurice 'John' Hagemans, rexistische evenementen, vrijwilligers van het *Légion Wallonie* en de oorlog aan het Oostfront. 1938-1946.
In totaal 55 foto's.
81. Vnl. inzake activiteiten van de rexistische jeugdorganisaties en rexistische vrijwilligers aan het Oostfront. ca. 1936-1944 (1987).
In totaal 113 foto's.
Bevond zich in een doosje met opschrift "*Jeunesse Légion*".
82. Vnl. inzake geallieerde bombardementen in België, Adolf Hitler en andere nazistische en fascistische politici. 1934-1946.
In totaal 92 foto's.
Bevond zich in een doosje met opschrift "*La Guerre. La Politique*".
83. Vnl. inzake het Oostfront. 1942-1944.
In totaal 157 foto's en 1 fotonegatief.
Bevond zich in een doosje met opschrift "*La Guerre*".

ISBN 978-94-6391-401-7

Illustratie op de omslag: Aantekeningen en didactisch materiaal van Roger De Goij met betrekking tot zijn opleiding bij de Waffen-SS, 1943-1944 (nrs. 28, 32, 34, 41 en 51).